

DR7

STATUT STRONNICTWA PRACY

517-61

Drukarnia I pod Zarządem Państwowym
Kraków, Włolopole 1
M—05461

51761

H-123973

D.

8.04.76

A.80/76

UN

<http://rcin.org.pl/ifis/>

NAZWA, CEL I CHARAKTER STRONNICTWA.

Art. 1.

1. Stronnictwo nosi nazwę „Stronnictwo Pracy”, w skróceniu S. P.
2. Celem S. P. jest urzeczywistnienie jego programu w życiu politycznym, gospodarczym i kulturalnym, a podstawą działania jest niniejszy statut.
3. Stronnictwo posiada charakter demokratyczny i jako takie opiera się na zasadzie powszechnego i równego wyboru swych władz.
4. Terenem działalności Stronnictwa jest Rzeczpospolita Polska.
5. Siedzibą Władz Naczelnych S. P. jest m. st. Warszawa.
6. Stronnictwo jest osobą prawną i posiada własną pieczęć z napisem dookoła: „Stronnictwo Pracy”, pośrodku zaś: „Zarząd Główny”.

CZŁONKOSTWO.

Art. 2.

1. Członkiem Stronnictwa może być każdy Polak, chrześcijanin o nieposzlakowanej przeszłości, bez różnicy płci, mający ukończony 18 rok życia, uznający bez zastrzeżeń program i statut Stronnictwa Pracy.
2. Kandydat na członka składa pisemną deklarację, w której stwierdza, że uznaje program i statut S. P. i podporządkowuje się całkowicie wszystkim uchwałom władz organizacyjnych S. P. Deklaracja ta winna być poparta podpisami dwóch członków S. P.
3. Członek S. P. nie może być równocześnie członkiem innego stronnictwa politycznego.

- 4 -
- 4 Członkowi przyjmuje na wniosek Zarządu Koła Zarząd Powiatowy, a przyjęcie zatwierdza Zarząd Wojewódzki.
  5. Przyjęcie do S. P. wybitnych osób, które należały poprzednio do partii politycznych lub też zajmowały wybitne stanowiska społeczne, należy do kompetencji Zarządu Głównego.
  6. Członek, który w ciągu pierwszego kwartału każdego roku nie wykupi legitymacji członkowskiej, traci prawa członka.
  7. Do obowiązków członka należy:
    - a) przestrzeganie programu, statutu, regulaminu i zarządzeń Władz Stronnictwa, w działalności zaś publicznej i życiu prywatnym zasad etyki chrześcijańskiej;
    - b) regularne płacenie składek członkowskich;
    - c) branie czynnego udziału w życiu S. P., rozszerzanie działalności i wpływów Stronnictwa oraz pozyskiwanie nowych członków i sympatyków;
    - d) pełnienie powierzonych funkcji organizacyjnych;
    - e) branie udziału w zebraniach organizacyjnych;
    - f) głosowanie przy wyborach do Izb Ustawodawczych i ciał samorządowych według uchwał i wskazówek władz organizacyjnych S. P.;
    - g) popieranie prasy i wydawnictw przez S. P. zalecanych.
  - 8 Do praw członka należy:
    - a) prawo czynnego i biernego wyboru do władz S. P.;
    - b) występowanie do władz organizacyjnych przeciwko każdemu członkowi organizacji w razie stwierdzenia działania sprzecznego z programem i statutem Stronnictwa;

- c) korzystanie z opieki oraz wszystkich urzędzeń i instytucji S. P.

ORGANIZACJA I WŁADZE STRONNICTWA.

Art. 3.

1. Stronnictwo zorganizowane jest w koła lokalne (gminne na wsi i dzielnicowe w miastach), organizacje powiatowe (miejskie w miastach stanowiących oddzielny powiat i wojewódzkie). W miarę potrzeby mogą być tworzone na różnych szczeblach organizacyjnych zespoły zawodowe.
2. Naczelnyimi władzami Stronnictwa są: 1) Kongres, 2) Rada Naczelna, 3) Zarząd Główny wraz z Komitetem Wykonawczym.
3. Wybór władz odbywa się na drodze głosowania powszechnego i równego. Tajność może być zarządzona na żądanie jednej trzeciej głosujących.

ORGANIZACJE MIEJSCOWE (KOŁO).

Art. 4.

1. Wszyscy członkowie mieszkający w jednej miejscowości tworzą koło S. P. W większych miastach może być kilka kół. Każde nowopowstające Koło musi być zatwierdzone przez Zarząd Powiatowy, a tam gdzie Zarząd Powiatowy nie istnieje, przez Zarząd Wojewódzki.
2. Doroczne walne zebranie członków Koła odbywa się w pierwszym kwartale każdego roku. Nadzwyczajne walne zebrania zwoływane są w miarę potrzeby z inicjatywy Zarządu Koła, Komisji Rewizyjnej, lub jednej czwartej części członków, oraz na zarządzenie Władz hierarchicznie wyższych. Walne zebranie wybiera Prezesa i 4 do 6 członków Zarządu Koła, Komisję Rewizyjną,

oraz Delegatów na Zjazdy powiatowe w ilości: 1 delegat na 25 członków, przy czym grupa rozpoczęta liczy się za całą.

3. Zarząd Koła składa się z 5 do 7 członków, a mianowicie: prezesa, wiceprezesa, sekretarza, skarbnika i ewentualnie do 3 ławników. Zarząd Koła konstituuje się na pierwszym zebraniu, najdalej nazajutrz po wyborze.
4. Wybór Zarządu Koła zatwierdza Zarząd Powiatowy.
5. Posiedzenie Zarządu odbywa się normalnie raz na miesiąc.
6. Do bezpośrednich czynności Zarządu Koła należy prowadzenie pracy organizacyjnej politycznej, wychowawczej i wyborczej, według uchwał i wskazówek władz organizacyjnych Stronnictwa, a w szczególności zwoływanie walnych i zwyczajnych zebrań Koła i przedkładanie sprawozdań kasowych, oraz sprawozdań z całej działalności, zbieranie składek partyjnych i funduszków, rozpowszechnianie wydawnictw i organów S. P.
7. Zebrania Koła odbywają się raz na miesiąc a w razie potrzeby częściej, dla omówienia spraw politycznych i społecznych, oraz dla załatwienia spraw bieżących Koła.

ORGANIZACJE POWIATOWE.

Art. 5.

1. Wszystkie Koła w jednym powiecie tworzą organizację powiatową S. P. Organami organizacji powiatowych są: Zjazdy Powiatowe, Zarządy Powiatowe i Powiatowe Komisje Rewizyjne.
2. Zjazd Powiatowy składa się z prezesów poszczególnych Kół, delegatów wybranych przez te Koła, członków Zarządu Powiatowego

wego, Powiatowej Komisji Rewizyjnej, oraz w charakterze uczestników bez prawa głosowania, o ile nie są wybrani na delegatów, z członków Stronnictwa, zasiadających w różnych organach samorządu na terenie powiatu.

3. Zjazd powiatowy zbiera się przynajmniej raz na kwartał dla omówienia spraw społecznych, politycznych i organizacyjnych swego terenu. Zjazdom przewodniczy Prezes Zarządu Powiatowego. Na Zjazdach Powiatowych dokonujących wyboru przewodniczący członek wybrany z grona uczestników. Zjazd Walny Powiatowy odbywa się w pierwszym kwartale każdego roku. Wybiera on Prezesa oraz 6 członków Zarządu Powiatowego, Powiatową Komisję Rewizyjną, oraz delegatów na Zjazd Wojewódzki, w ilości: 1 delegat na 50 członków poszczególnych kół, przy czym grupa rozpoczęta liczy się za całą.
4. Do bezpośrednich czynności Zarządu Powiatowego należy prowadzenie pracy organizacyjnej i politycznej, zwoływanie Zjazdów Powiatowych, przedkładanie sprawozdań ze swej działalności, urządzenie stałych objazdów Kół w powiecie, przeprowadzanie wyborów do Samorządu gminnego i powiatowego, dbanie o rozwój organizacji S. P. w miejscowościach dotąd pracą organizacyjną nie objętych, oraz utrzymywanie stałej łączności z Zarządem Wojewódzkim.
5. W razie braku aktywności, lub sprzecznej ze statutem i programem działalności Zarządu Koła, Zarząd Powiatowy ma prawo rozwiązać je, wyznaczając tymczasowe kierownictwo i zarządzić najdalej w przeciągu 3 miesięcy nowe wybory.

ORGANIZACJE WOJEWÓDZKIE.

Art. 6.

1. Wszystkie organizacje powiatowe w każdym województwie tworzą organizację wojewódzką. Organami tejże organizacji są: Zjazd Wojewódzki, Zarząd Wojewódzki, Wojewódzka Komisja Rewizyjna, oraz Wojewódzki Sąd Organizacyjny.
2. Zjazd Wojewódzki składa się z delegatów wybranych na Zjazdach Powiatowych, Prezesów Zarządów Powiatowych, członków Zarządu Wojewódzkiego i Wojewódzkiej Komisji Rewizyjnej, Wojewódzkiego Sądu Organizacyjnego oraz, w charakterze uczestników bez prawa głosowania, o ile nie są wybrani na delegatów, z posłów i senatorów S. P., jak również członków S. P. wchodzących w skład wojewódzkich ciał samorządowych.
3. Doroczny Zjazd Wojewódzki wybiera Prezesa oraz 14-u członków Zarządu Wojewódzkiego, Wojewódzką Komisję Rewizyjną, delegatów na Kongres oraz Wojewódzki Sąd Organizacyjny w składzie Prezesa i 9-u członków. Prezes Sądu wyznacza komplety sędzące po 3 osoby.
4. Zarząd Wojewódzki składa się z 15-u członków a to: prezesa, dwóch wiceprezesów, sekretarza i zastępcy, skarbnika i zastępcy oraz 8-u członków. Zarząd ten konstituuje się na swym pierwszym posiedzeniu najdalej nazajutrz po wyborze. Posiedzenia Zarządu Wojewódzkiego odbywają się co najmniej raz na miesiąc.
5. Zarząd Wojewódzki zatwierdza kandydatów do rad miejskich w miastach wydzielonych z powiatu, rad powiatowych i rad woje-

wódkich, oraz innych ciał samorządowych na terenie powiatu i województwa.

6. Zarząd Wojewódzki proponuje Zarządowi Głównemu kandydatów na posłów i senatorów ze swych okręgów wyborczych.
7. Zarząd Wojewódzki nadzoruje działalność Zarządów Powiatowych, rozwiązując je w razie braku aktywności lub sprzecznej z programem i statutem działalności. W razie rozwiązania Zarządu Powiatowego, ponowne wybory zostaną zarządzane najdalej w ciągu trzech miesięcy.
8. Zarząd Wojewódzki kieruje całą działalnością Stronnictwa w swoim Województwie i jest odpowiedzialny przed Zjazdem Wojewódzkim i Zarządem Głównym S. P.
9. Do bezpośredniej działalności Zarządu Wojewódzkiego należy również.
  - a) zwoływanie Zjazdów Wojewódzkich i składanie im sprawozdań;
  - b) organizowanie Zjazdów Samorządowych, udzielanie wskazań koniecznych dla jedności polityki przedstawicielstwa w samorządach i przeprowadzanie kontroli działalności przedstawicieli S. P. w ciałach samorządowych.
10. W razie uzasadnionej potrzeby, a w szczególności z uwagi na granice okręgów wyborczych Zarząd Wojewódzki za zgodą Komitetu Wykonawczego S. P. może utworzyć z paru powiatów okręg. Prace organizacyjne i polityczne prowadzi wówczas w okręgu Zarząd Okręgowy, składający się z Prezesa i 10-u członków wybranych przez Zarządy powiatów okręg tworzących, zwołane w tym celu na wspólnym posiedzeniu przez Prezesa Zarządu Wojewódzkiego.

MĘŻOWIE ZAUFANIA.

Art. 7.

1. Zarząd Wojewódzki, a w wypadku gdy tenże nie może tego uczynić, Zarząd Główny może mianować mężów zaufania, jeżeli w danym powiecie lub województwie nie istnieje miejscowa organizacja Stronnictwa.
2. Zadania mężów zaufania określają specjalne instrukcje, wydane przez Zarząd Główny.

KONGRES.

Art. 8.

1. Kongres zwołuje Rada Naczelna raz na 3 lata, w razie potrzeby częściej. Kongres składa się z delegatów wybranych przez Zjazdy Wojewódzkie w ilości ustalonej przez Radę Naczelną, prezesów i trzech członków Zarządów Wojewódzkich, przez te zarządy wybranych, prezesów Wojewódzkich Komisji Rewizyjnych, prezesów Wojewódzkich Sądów organizacyjnych, członków Zarządu Głównego i Rady Naczelnej, posłów i senatorów S. P.
2. Kongres wybiera Radę Naczelną w liczbie 100-ą członków oraz 25 ich zastępców. Poza tym odbywa się w czasie Kongresu przegląd działalności Stronnictwa.
3. Obradom Kongresu przewodniczy Prezes Rady Naczelnej.

RADA NACZELNA.

Art. 9.

1. Rada Naczelna konstituuje się na pierwszym swoim zebraniu, które winno odbyć się nazajutrz po wyborach, wybierając prezesa, trzech wiceprezesów, sekretarza i dwóch

jego zastępców. Rada Naczelna na wniosek Zarządu Głównego ma prawo dokonywać do swego składu nowych członków, których ilość nie może przekroczyć 10% wybranych członków Rady.

2. Rada Naczelna:

- a) ustala wytyczne polityki S. P. i kontroluje działalność Zarządu Głównego;
  - b) jest dla wszystkich instytucji organizacyjnych najwyższą instancją odwoławczą;
  - c) na wniosek Zarządu Głównego ustala i ostatecznie zatwierdza kandydatów do izb ustawodawczych;
  - d) wybiera Prezesa oraz 16-u członków Zarządu Głównego;
  - e) wybiera Główną Komisję Rewizyjną oraz Centralny Sąd Organizacyjny w składzie Prezesa i 9-u członków, Prezesa Sądu Organizacyjnego, wyznacza komplety sędziące po 3 osoby;
  - f) uchwała program oraz statut S. P. i dokonywa w nich zmian;
  - g) wybiera Radę programową ze swego grona i spośród wybitnych członków Stronnictwa;
  - h) dokonywa zmiany programu na podstawie wniosków Zarządu Głównego opracowanych przez Radę Programową;
  - i) uchwała budżet S. P. oraz wysokość składek członkowskich, uwzględniając odpowiednią progresję w stosunku do dochodów członków.
3. Radę Naczelną zwołuje Prezes Rady raz na pół roku, w razie potrzeby częściej. Nadzwyczajne zebranie zobowiązany jest on zwołać na wniosek Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej lub 1/5 części członków Rady. Zarząd Główny składa na tych zebraniach swo-

- je sprawozdanie celem uzyskania aprobaty swej działalności.
4. W posiedzeniach Rady biorą udział również Prezesi Głównej Komisji Rewizyjnej oraz Centralnego Sądu Organizacyjnego.
  5. W razie ustąpienia lub śmierci członka Rady Naczelnej, na jego miejsce wchodzi jego następca z listy zastępców członków Rady według kolejności.
  6. Uchwały Rady Naczelnej obowiązują wszystkich członków S. P., wszystkie Zarządy, Klub Parlamentarny S. P. oraz wszystkich przedstawicieli S. P.

ZARZĄD GŁÓWNY I KOMITET WYKONAWCZY.

Art. 10.

1. Zarząd Główny składa się z Prezesa i 18 członków wybranych przez Radę Naczelną, oraz Prezesów wszystkich Zarządów Wojewódzkich. Zarząd Główny wybiera spośród siebie: prezesa, trzech wiceprezesów, sekretarza i jego zastępców, oraz skarbnika i jego zastępcy, którzy stanowią Komitet Wykonawczy. Zarząd Główny konstituuje się na swym pierwszym posiedzeniu, najpóźniej nazajutrz po wyborze.
2. Zarząd Główny stanowi najwyższy organ wykonawczy S. P.
3. Zarząd Główny kieruje przy pomocy Komitetu Wykonawczego bieżącą polityką S. P. i jego życiem organizacyjnym w myśl uchwał Kongresu i Rady Naczelnej oraz wraz z Prezydium Rady Naczelnej i Klubu Parlamentarnego reprezentuje S. P. na zewnątrz.
4. Zarząd Główny ma prawo zawiesić w czynnościach każdy organ S. P., jeżeli działalność tego organu sprzeciwia się programowi S. P.

lub wykracza przeciw uchwałom władz organizacyjnych, względnie sprzeciwia się statutowi S. P. i przynosi szkodę organizacji. Uchwała Zarządu Głównego zawieszająca w czynnościach Zarząd Wojewódzki musi być przedłożona w terminie trzymiesięcznym pod obrady najbliższego posiedzenia Rady Naczelnej celem uzyskania zatwierdzenia Rady, by mogła stać się prawomocna. W wypadku zawieszenia w czynnościach któregośkolwiek z organów organizacyjnych, powołanych z wyboru, Zarząd Główny bezpośrednio lub za pośrednictwem Zarządów Wojewódzkich wyznacza pełnomocnika, który powołuje tymczasowy Zarząd i obowiązany jest do statutowego zorganizowania zawieszanego organu w okresie 3 miesięcy

5. Zebrania Zarządu Głównego winny odbywać się co najmniej raz na miesiąc, w razie potrzeby częściej. W zebraniach Zarządu Głównego mogą brać udział z prawem głosowania prezes i wiceprezesi Rady Naczelnej oraz Prezes Klubu Parlamentarnego S. P.
6. Zarząd Główny zwołuje Prezes, który obowiązany jest to uczynić na żądanie 1/3 członków Zarządu Głównego.
7. Komitet Wykonawczy jest organem wykonawczym Zarządu Głównego.
8. Zebranie Komitetu Wykonawczego winno odbywać się co najmniej raz na miesiąc, a w razie potrzeby częściej. W zebraniach Komitetu Wykonawczego może brać udział z prawem głosowania Prezes Rady Naczelnej oraz Prezes Klubu Parlamentarnego S. P.
9. Oficjalna prasa S. P. podlega kontroli i dyrektywom Komitetu Wykonawczego S. P.
10. Wszelkiego rodzaju regulaminy, instrukcje, rozporządzenia wykonawcze, mające na celu

wprowadzenie w życie niniejszego statutu, wydaje Zarząd Główny.

KOMISJA REWIZYJNA.

Art. 11.

1. Komisje Rewizyjne w Kole, Organizacjach Powiatowych i Wojewódzkich składają się z trzech członków, którzy bezpośrednio po wyborze winni wybrać spośród siebie przewodniczącego.
2. Komisje Rewizyjne stanowią organy kontrolujące w dziale finansów i są zobowiązane przeprowadzić rewizję przed każdym sprawozdaniem skarbnika, a ponadto są uprawnione do odbywania rewizji każdego czasu według własnego uznania.
3. Członkowie Komisji Rewizyjnych mogą brać udział w posiedzeniach właściwych Zarządów z głosem doradczym.
4. Główna Komisja Rewizyjna składa się z 5-ciu członków, którzy wybierają spośród siebie przewodniczącego. Komisja ta nadzoruje całokształt działalności finansowych S. P., a w szczególności działalność finansową Zarządu Głównego.

FUNDUSZE I MAJĄTKI S. P.

Art. 12.

1. Fundusze S. P. tworzą się z opłat rocznych członkowskich, ze składek zwyczajnych i nadzwyczajnych, z ofiar dobrowolnych i przedsiębiorstw Stronnictwa.
2. Każda organizacja lokalna przelewa swoje dochody po potrąceniu należnych jej odsetek do kasy wyznaczonej przez Zarząd Główny. Podział dochodów pomiędzy poszczególne organa dokonywany jest przez Zarząd Główny.

ny stosownie do uchwał Rady Naczelnej Stronnictwa.

- B. Przy likwidacji Koła wyżej wymieniony majątek przypada na własność Zarządu Powiatowego. W razie ponownego powstania Koła majątek ten zostanie przekazany przez Zarząd Powiatowy Kołu.

PRZEJŚCIOWE UPRAWNIENIA ZARZĄDU GŁÓWNEGO.

Art. 13.

Do czasu zwołania najbliższego Kongresu powojennego Zarząd Główny pełnić będzie jednocześnie funkcje Rady Naczelnej Stronnictwa, stanowiąc najwyższą jego władzę i do zadań jego w szczególności należy:

- a) wybieranie i odwoływanie Komitetu Wykonawczego większością 2/3 głosów;
- b) zmienianie i rozszerzanie swojego własnego składu na podstawie decyzji 2/3 członków;
- c) ustalenie Zarządów Wojewódzkich, a gdzie ich nie ma, innych władz S. P.
- d) ustalenie składu Rady Programowej;
- e) wybieranie Głównej oraz Wojewódzkich Komisji Rewizyjnych;
- f) wykluczanie członków działających na szkodę Stronnictwa;
- g) ustanowienie form pracy organizacyjnej;
- h) ustalenie wysokości składek.

POSTANOWIENIA PORZĄDKOWO- DYSCYPLINARNE.

Art. 14.

1. Członka S. P. nie stosującego się do uchwał Stronnictwa, władz organizacyjnych, nie dochowującego tajemnic organizacji, działają-

- cego w jakikolwiek sposób na szkodę S. P. może Zarząd Powiatowy, Wojewódzki lub Zarząd Główny zawiesić w czynnościach.
2. Prawo wykluczenia członków przysługuje Zarządom Wojewódzkim, Zarządowi Głównemu i Radzie Naczelnej.
  3. Członek zawieszony w czynnościach lub wykluczony przez Zarząd Wojewódzki odwołać się może do Zarządu Głównego. Członek wykluczony lub zawieszony przez Zarząd Główny może się odwołać do Rady Naczelnej. Członkowie Zarządu Głównego, Rady Naczelnej i Klubu Parlamentarnego mogą być wykluczeni większością 3/4 członków Rady Naczelnej.
  4. W razie przewinienia członka o charakterze etycznym, może być tenże wykluczony z S. P. jedynie na mocy orzeczenia Sądu Organizacyjnego.
  5. Regulamin Centralnego Sądu S. P., Wojewódzkich Sądów Organizacyjnych oraz szczegółowy sposób postępowania w sprawach związanych z zawieszeniem członka w czynnościach i wykluczeniem z S. P. ustala Rada Naczelna.
  6. Zarządy Wojewódzkie, Powiatowe oraz członkowie S. P. w celu zapewnienia ładu i porządku na zebraniach, wiecach itp. tworzą na podstawie regulaminu ustalonego przez Zarząd Główny S. P. strażę porządkową.

Warszawa, dnia 25 listopada 1945 roku.

